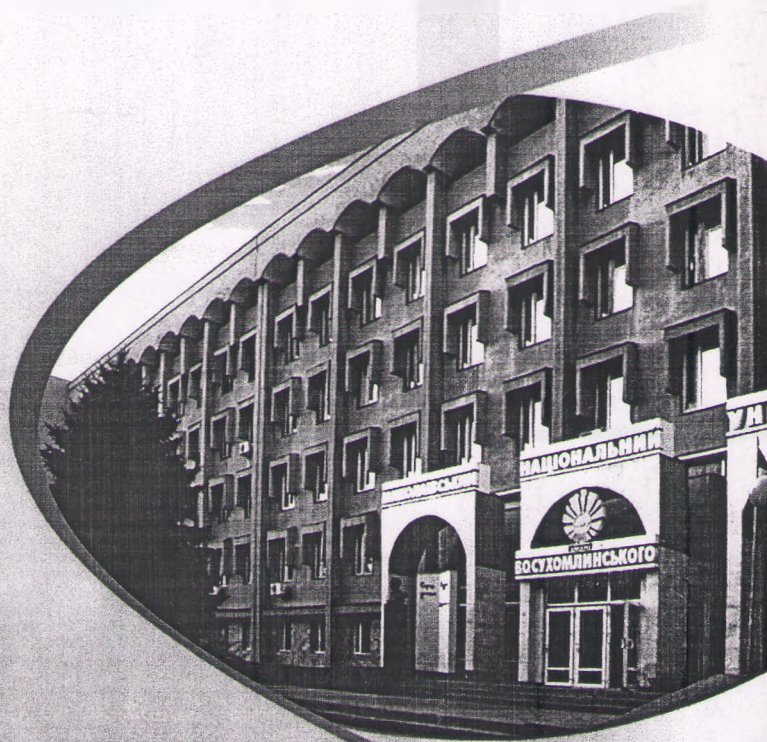

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет
імені В.О. Сухомлинського

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

31 жовтня, 2014 року
м. Миколаїв, Україна

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

Державна установа «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України» (Україна)

Гуманітарно-технічний університет
м. Бельсько-Бяла (Польща)

Університет «York» (США)

Банківський інститут Вища школа (Чехія)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ
ЕКОНОМІК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

(присвячена 10-річному ювілею кафедри міжнародної економіки)

31 жовтня 2014 року

**Миколаїв
2014**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕНДЕНЦІЇ ТА СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Бауман О.С. ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МАКРОПРУДЕНЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	4
Болрова Н.Е. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇН В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	6
Гордєєва Т.Ф. ПРОТИРІЧЧЯ У ГЛОБАЛЬНІЙ ТОРГОВІЙ СИСТЕМІ.....	9
Дудченко В.Ю. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ.....	12
Елєєєва М.В., Рашкєєва И.В., Тамбієв Э.Р. НАЛОГОВОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ: ОПЫТ ГЕРМАНИИ.....	14
Журавльов О.В. ДЕРЖАВА В ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ І СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	17
Кісак І.Т., Шевчук С.П. МУДРІСТЬ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	19
Козій Н.С. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАБІЛІЗАЦІЇ ГРОШОВОГО ОБІГУ.....	22
Матушко М.О. ОСНОВНА СУПЕРЕЧНИСТЬ ПДВ В УКРАЇНІ.....	25
Пантєєєва Н.М. ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ, СУТНІСТЬ, ЕФЕКТИ ВПЛИВУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ТІНЬОВОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	27
Пігович Т.Б. ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИСТАВОК ТА ЯРМАРКІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	30
Северина С.В. ПОБУДОВА ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ З УРАХУВАННЯМ СТАДІЇ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
Сойма С.Ю. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ПРОВІДНИМИ ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	34
Чайка Ю.М. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ГАЛУЗЕВИХ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ЕКОНОМІК РОЗВИНЕНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ.....	36
Шегєєєнко І.В., Паламарчук Ю.А. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ АСПЕКТІ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ.....	40

**СЕКЦІЯ 2.
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ
 ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Гаврильчак О.В., Фурман Л.К.
 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 43

Горковлюк Л.О.
 УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 46

Іваницьова Н.А.
 РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ЯК СКЛАДОВА
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 49

Іртішчева І.О.
 ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
 РЕГІОНІВ УКРАЇНИ..... 52

Качур А.В.
 ВАЛЮТНІ ВАЖЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 56

Козіна К.Г.
 ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
 МІЖНАРОДНИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ 59

Колодка Я.В.
 ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА АПК:
 ВИЗНАЧЕННЯ, АНАЛОГОВА МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ,
 ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ..... 63

Королькова В.В.
 ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ КРИЗЬ ПРИЗМУ
 ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ 66

Левченко Ю.А.
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ
 СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 70

Лисенко О.А.
 ЗАГАЛЬНІ ВЗАЄМОВПЛИВУ ІНДИКАТОРІВ ЕКОНОМІЧНОЇ
 ДОСТУПНОСТІ ТА ФІЗИЧНОЇ ДОСТАТНОСТІ ОСНОВНИХ
 ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ НА УКРАЇНІ..... 72

Мариняк Б.Б.
 КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
 ОБ'ЄКТІВ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ..... 75

Матвеева Н.В.
 ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ
 В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ..... 77

Назарова Л.В.
 НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНИХ
 ПІДПРИЄМСТВ-ЕКСПОРТЕРІВ..... 80

Наумчик К.Г.
 КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
 КОНКУРЕНТНОЇ БОРОТЬБИ 82

Стищенко О.В., Деробчинська А.В.
 ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ
 ПОСЛУГ В УКРАЇНІ..... 85

Мяких І.М. ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА МЕХАНІЗМ ДІЙ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР (БС) АВІАПІДПРИЄМСТВ	175
Пазушан А.В. КОНЦЕПЦІЯ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	177
Полянська А.С. СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЛОГІСТИЧНИХ РІШЕНЬ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ	180
Пруненко Д.О. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	183
Старостіна А.О., Кравченко В.А. ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ	186
Шафієва Л.Г. ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ	189
Швель О.О. РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ У ФОРМУВАННІ СПОЖИВЧОЇ ЛОЯЛЬНОСТІ ДО БРЕНДУ	192
Шерман Є.М. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ МЕХАНІЗМАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	195
Штефан Б.М. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АНАЛІЗУ ДАНИХ В БІЗНЕС-АНАЛІТИЦІ	198
Клименскі Я. РАЗВИТИЕ СПОРТИВНОГО МАРКЕТИНГА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	201
Ягребова О.В. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	204
 СЕКЦІЯ 5. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Андрушко Р.П., Мирончук З.П., Лиса О.В. ТРАНСАКЦІЙНІ ВИТРАТИ ЯК ОБ'ЄКТ ВНУТРІШНЬОГО СПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ	206
Грилик О.І. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	208
Красівський В.М. ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ ДОВКІЛЛЯ – ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	211
Литвин З.Б. АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ РИЗИКОМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЄКТУ	213

Откаленко О.М. АНАЛІЗ КОШТОРИСУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВІД ПЛАНУВАННЯ ДО ВИКОНАННЯ.....	216
Пігош В.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ.....	218
Порохизивець Я.А. ОБЛІК РЕМОНТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ВИДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	222

СЕКЦІЯ 6. **РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ** **В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Abdullayev K.N. THE PROBLEMS STATE REGULATION OF SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT.....	224
Вихор М.В. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ АГРАРНОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	226
Гнищенський Е.В. ОСОБЕННОСТИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЙ ТЕОРИИ ИННОВАЦИЙ.....	228
Горін Н.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	230
Добровольська О.В. ЦІЛЕСПРЯМОВАНА ПОЛІТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	233
Свтушенко В.А. ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПРИНЦИПАХ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	235
Закурдаєва А.П. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	238
Ільницький А.І. ПОНЯТІЙНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	240
Коренюк П.І., Чекалова Н.Е. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ ГАРМОНІЧНОГО ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ З УРАХУВАННЯМ ІНЕРЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	242
Крайній В.О. НАПРЯМИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	245
Крисак А.І. ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	248
Лісовський С.А. МОЖЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ РІО В ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	249

зобов'язаний за три тижні до кінця бюджетного періоду внести зміни до спеціального фонду кошторису. Цими змінами необхідно зменшити надходження та видажки з урахуванням очікуваного виконання кошторису вищого навчального закладу у відповідному бюджетному періоді.

Усі зміни до кошторису вищого навчального закладу оформлюються довідкою про внесення змін до кошторису. Її затверджує керівник, який затвердив кошторис.

Аналіз кошторису вищого навчального закладу неможливо здійснити без даних бухгалтерського обліку. З цією метою потрібно забезпечити фіксацію всіх фінансово-господарських операцій у первинних та зведених документах; правильність розрахунків фактичних сум доходів і видатків та їх відображення у системі бухгалтерських рахунків; своєчасного та правильного відображення даних у податковій, статистичній, бюджетній та фінансовій звітності.

Таким чином, організація аналізу виконання показників кошторису вищого навчального закладу повинна здійснюватися за такими напрямками:

- формування дохідної частини кошторису за джерелами надходжень та у відповідності до нормативно-правової бази, що регламентує діяльність ВНЗ;
- здійснення видатків у розрізі джерел їх сплати;
- організація системи бухгалтерського обліку;
- дотримання затверджених лімітів використання матеріальних та фінансових ресурсів;
- аналіз надходження коштів за надані послуги та їх використання;
- здійснення контролю за відхиленням від запланованих показників.

Література:

1. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. – № 228.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. – № 2456-VI.

Піром В.А.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та фінансів
Мукачівський державний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Бюджетні установи належать до категорії платників ПДВ, причому розрізняють обов'язкову та добровільну реєстрацію. Зокрема, зобов'язана зареєструватися будь-яка юридична особа, у якої сума операцій із постачання товарів (послуг) на митній території України, що підлягають оподаткуванню, нарахована (сплачена) на її користь за останні 12 календарних місяців, сукупно перевищує 300 000 грн. без урахування ПДВ. Таким чином, питання обов'язкової реєстрації не може бути вирішене установою раз і назавжди. Воно має переглядатися кожні 12 місяців у зв'язку з тим, що сума здійснюваних операцій може змінюватися.

При менших обсягах можлива добровільна реєстрація будь-якої особи, що здійснює оподатковувані операції як мінімум 12 календарних місяців; здійснює або планує здійснювати оподатковувані операції, причому на момент подання заяви про реєстрацію такі операції можуть бути взагалі відсутніми (п. 182.1 Податкового кодексу, далі – ПК). Крім того, платником ПДВ є будь-яка особа, зареєстрована таким платником раніше [1].

З 01.01.14 р. набув чинності Закон від 24.10.13 р. № 657-VII (далі – Закон № 657), що вносить низку змін до ст. 180–183 ПК [2]. Так, згідно із Законом № 657 установи, що дотримуються встановленого законодавством порядку реєстрації електронного цифрового підпису посадових осіб, зможуть подати заяву про реєстрацію платником ПДВ електронною поштою: до органу доходів і зборів за місцем реєстрації установи; державному реєстраторові як додаток до реєстраційної картки, електронна копія якої передається державним реєстратором контролюючим органам згідно із Законом від 15.05.03 р. № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців» [1].

Шляхом подання заяви в електронній формі також можна буде внести зміни до реєстру платників ПДВ у разі зміни коду, назви, місцезнаходження або виявлення помилок у реєстрі.

Закон № 657 зменшує строки для відображення інформації про платників ПДВ у реєстрі: запис про реєстрацію має бути здійснений із бажаного дня, зазначеного в заяві (замість робочого дня, що настає за бажаним).

Свідомство платника ПДВ з 01.01.14 р. органом доходів і зборів не видається, відповідно припиняють існування такі реквізити, як номер і дата видачі свідчення – здійснюється лише запис у реєстрі платників ПДВ.

З метою постійного забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб інформацією (раніше – лише для платників податків) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової і митної політики, щодня (раніше – щодаки) публікує на єдиному державному реєстраційному веб-порталі юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців та на власному офіційному веб-сайті. Вищезазначене доповнюють зміни до п. 81.3 ПК, згідно з якими контролюючі органи позбавляються права вимагати витяг із реєстру про взяття на облік як платника податків.

Для бюджетних установ основним об'єктом обкладення ПДВ є операції з постачання товарів і послуг із місцем постачання на митній території України.

Згідно зі ст. 188 ПК базою оподаткування операцій із постачання товарів/послуг є їх договірна вартість, до складу якої включаються будь-які суми коштів, вартість матеріальних і нематеріальних активів, що передаються платникові податків безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу у зв'язку з компенсацією вартості товарів/послуг [1].

Проте для послуг бюджетних установ, які надаються ними в рамках основних функціональних повноважень і фінансуються за рахунок загального фонду бюджету, договірна вартість зі споживачами цих послуг не визначається й компенсація від споживачів та/або третіх осіб не надходить. Тому послуги бюджетних установ, які надаються ними в рамках основних функціональних повноважень і які фінансуються за рахунок загального фонду бюджету, не є об'єктом обкладення ПДВ. А от платні послуги бюджетних установ, що формують їх спеціальний фонд, підпадають під визначення об'єкта оподаткування.

У ст. 197 ПК наведено перелік усіх операцій, звільнених від оподаткування [1]. Найбільш поширеними серед них є:

– постачання послуг із здобуття вищої, середньої, професійно-технічної та дошкільної освіти навчальними закладами, навчальними закладами, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також послуг із виховання та навчання дітей у будинках культури, дитячих музичних, художніх, спортивних школах і клубах та послуг із проживання учнів або студентів у гуртожитках (пп. 197.1.2 ПК);

– постачання послуг з охорони здоров'я установами охорони здоров'я, що мають ліцензію на постачання таких послуг, крім немедичної косметології, масажу для зміцнення здоров'я дорослого населення та корекції осанки, медичних оглядів для видачі посвідчення водія транспортного засобу та інших спеціальних документів (пп. 197.1.5 ПК);

– постачання соціальних послуг з утримання дітей у дошкільних навчально-виховних установах, школах-інтернатах; утримання осіб у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів; харчування дітей в дошкільних, загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладах і громадян в установах охорони здоров'я (пп. 197.1.7 ПК);

– оплата вартості фундаментальних досліджень, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (далі – НДДКР) особою, яка безпосередньо отримує такі кошти з рахунка органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів згідно з пп. 197.1.22 ПК (отже, НДДКР, замовником яких виступають небюджетні установи, є об'єктом оподаткування);

– постачання бібліотеками, що перебувають у державній або комунальній власності, платних послуг з комплектування реєстраційно-облікових документів (квитків, формулярів), користування рідкісними, цінними довідниками, книгами (у т. ч. нічним абонементом), тематичний відбір літератури за запитом споживача й надання тематичних, адреснобібліографічних та фактографічних довідок згідно з пп. 197.1.20 ПК.

Для бюджетних установ різних видів діяльності найбільш типовою операцією, що підлягає оподаткуванню за основною ставкою, є надання приміщень або інших необоротних активів в оренду. При цьому базою обкладення є та частина орендної плати, одержувачем якої є бюджетна установа.

Крім того, приклади операцій оподаткування можна знайти в переліках платних послуг, які можуть надаватися певними типами бюджетних установ, що затверджуються постановами КМУ. Це більшість послуг неосновного виду діяльності: у сфері побутових і житлово-комунальних послуг, реалізація продукції громадського харчування, майстерень, теплиць, друкарень тощо.

Потрібно зазначити, що об'єкт оподаткування може відноситися як до операцій, що оподатковуються за основною ставкою (ряд. 1 декларації з ПДВ), так і до операцій, звільнених від оподаткування згідно зі ст. 197 ПК (ряд. 5 декларації із ПДВ), що відповідає і ст. 185 ПК, і позиції податківців. Так, у декларації з ПДВ, форму якої затверджено наказом Міндоходів від 13.11.13 р. № 678, загальний обсяг операцій, що є об'єктом оподаткування (ряд. 6.1), включає суму обсягів операцій, що обкладаються ПДВ і звільнені від ПДВ (суму рядків 1 та 5) [5].

З метою визначення необхідності обов'язкової реєстрації як платника ПДВ або, навпаки, можливості зняття з обліку Міндоходів підсумовує операції, що підлягають оподаткуванню за основною та нульовою ставкою, і операції, звільнені від оподаткування. Саме отриману суму (ряд. 6.1 декларації з ПДВ) порівнюють із граничною сумою – 300 000 грн. без урахування ПДВ.

Якщо догримуватися позиції податківців, то суму порога обов'язкової реєстрації можна взяти з форми № 4-1д, № 4-1м «Звіту про надходження та

використання коштів, отриманих як плата за послуги» (додаток 5 до Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками й одержувачами бюджетних коштів, затвердженого наказом Мініфіну від 24.01.12 р. № 44) у колонці «Затверджено кошторисом на рік», у рядку «Надходження коштів – разом» за відповідних 12 місяців [4].

Ураховуючи що дані в цих формах наводяться наростаючим підсумком із початку року, скористатися ними для проведення порівняння дуже зручно.

Проте від позиції податківців повернемося до вимог щодо обов'язкової реєстрації платників ПДВ, сформульованих у ст. 181 ПК. У ній поріг у розмірі 300 000 грн. без ПДВ дослівно визначено як «сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню». Повторимося, що Міндоходів трактує цей поріг як «суму від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що є об'єктом оподаткування», що відрізняється від викладеного в ПК. Зазначимо, що умова належності операцій до об'єктів оподаткування є необхідною для їх зарахування до розряду тих, що підлягають оподаткуванню, але не достатнім. Додатково такі операції не повинні відноситися до звільнених від оподаткування згідно зі ст. 197 ПК. Тобто з позиції суб'єкта господарювання поріг обов'язкової реєстрації – це сума від здійснення операцій із постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою (ряд. 1 декларації з ПДВ) та ставкою 0%. Для бюджетних установ експортні операції не розглядаються. Різке трактування порога обов'язкової реєстрації має відчутні матеріальні наслідки. Сподіваємося, що з метою усунення суперечності в чинному законодавстві та забезпечення верховенства ПК, компетентними органами буде врегульовано існуючі розбіжності в законодавстві.

Ураховуючи всі вищевикладені аргументи, зробимо висновок: трактування порога обов'язкової реєстрації як суми від здійснення операцій із постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою (ряд. 1 декларації з ПДВ), найвірніше відповідає і вимогам ПК і специфіці роботи бюджетних установ.

Література:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень [Електронний ресурс] : Закон України від 24.10.2013 р. № 657-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/657-18>

3. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців [Електронний ресурс] : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

4. Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів [Електронний ресурс] : Закон України від 24.01.2012 р. № 44. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>

5. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість [Електронний ресурс] : Наказ Міндоходів України від 13.11.2013 р. № 678. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2094-13>